

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 196/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Juristi s. r. o., Krivá 3, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavol Gombos, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 10 C 27/2020-39 z 12. februára 2021 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 69/2021-97 z 30. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje obe namietané rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a súčasne mu priznať náhradu trov konania vzniknutých pred ústavným súdom.
2. Z ústavnej sťažnosti a obsahu napadnutých rozhodnutí vyplýva, že sťažovateľ sa podanou žalobou domáhal povolenia obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 19 C 81/2012 (ďalej len „pôvodné konanie“). Svoju žalobu odôvodnil s poukazom na § 397 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) tým, že existujú skutočnosti a dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a tieto mu môžu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Spolu so žalobou o obnovu konania predložil aj písomné vyhlásenie svedka [REDAKOVANÉ] z 25. februára 2020, ktoré podľa jeho názoru obsahuje informácie o dôležitých skutočnostiach potvrdzujúcich odôvodnenosť jeho nároku.
3. Napadnutým uznesením okresný súd žalobu sťažovateľa na obnovu konania ako zjavne nedôvodnú odmietol podľa § 413 ods. 1 písm. e) CSP.

3.1. V odôvodnení konštatoval, že skutočnosti uvádzané v predložennom svedeckom vyhlásení z 25. februára 2020 nezakladajú odôvodnenosť podania žaloby na obnovu konania. Uviedol, že v pôvodnom konaní si sťažovateľ proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), uplatnil nárok na náhradu škody v sume 13 826 509 eur podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Škoda mala byť sťažovateľovi spôsobená nesprávnym úradným postupom konkurzného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 K 5/2009, a to jeho opomenutím zistiť všetky zákonom predpokladané náležitosti podania návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], v ktorej bol sťažovateľ konateľom a spoločníkom. Návrh na vyhlásenie konkurzu totiž podala neoprávnená osoba – [REDAKOVANÉ], ktorý bol ako konateľ uvedenej spoločnosti v tom čase už vymazaný z obchodného registra, pričom konkurzný súd napriek tomu začal konkurzné konanie na majetok uvedenej obchodnej spoločnosti. Súčasne bola sťažovateľovi spôsobená škoda aj vydaním nezákonného rozhodnutia – uznesenia konkurzného súdu č. k. 6 K 5/2009 z 30. apríla 2009, ktorým bolo zastavené konkurzné konanie voči dlžníkovi – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], pre nedostatok jej majetku. Rozsudkom okresného súdu č. k. 19 C 81/2012-180 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 521/2014-247 z 28. novembra 2017 s právoplatnosťou 2. marca 2018 bola v pôvodnom konaní žaloba sťažovateľa o náhradu škody v celom rozsahu zamietnutá z dôvodu nepreukázania príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom konkurzného súdu a vznikom sťažovateľom tvrdenej škody a súčasne z dôvodu nepreukázania samotnej výšky uplatnenej škody.

3.2. S ohľadom na uvedené okresný súd dospel k záveru, že skutkové okolnosti uvádzané svedkom [REDAKOVANÉ] v jeho písomnom vyhlásení z 25. februára 2020, ktoré sťažovateľ predložil, nie sú spôsobilé prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. V predmetnom písomnom vyhlásení je opísaná činnosť poisťovacích spoločností, činnosť konateľov týchto spoločností, čo však podľa názoru okresného súdu nemá žiadnu dôkaznú výpovednú hodnotu k možnému preukázaniu príčinnej súvislosti medzi uplatnenou škodou a namietaným nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím v konkurznom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 K 5/2009, ktorej náhrady sa sťažovateľ domáhal v pôvodnom konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

4. O podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4.1. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi obsiahnutými v napadnutom uznesení okresného súdu, ktorý dostatočne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Na zdôraznenie jeho vecnej správnosti dodal, že v pôvodnom konaní bola neexistencia príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom uplatnenou škodou a namietaným nesprávnym úradným postupom konajúcimi súdmi vyčerpávajúco a dostatočne vysvetlená. Zhodne s okresným súdom konštatoval, že dôkaz predložený sťažovateľom (písomné vyhlásenie svedka z 25. februára 2020) nie je spôsobilý preukázať existenciu príčinnej súvislosti a rovnako ani výšku uplatňovanej náhrady škody.

II. Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu nasmeroval sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej po detailnom opise skutkového stavu, a to najmä okolností týkajúcich sa konkurzného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 K 5/2009 a tiež pôvodného konania vyjadruje nesúhlas s právnym názorom konajúcich súdov, podľa ktorého nie je ním predložený nový dôkaz (písomné svedecké vyhlásenie z 25. februára 2020) spôsobilý privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Nestotožňuje sa s takýmto hodnotením predloženého dôkazu a rozporuje tvrdenie súdov, že obsah predmetného písomného vyhlásenia nemá žiaden význam vo vzťahu k preukázaniu existencie príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a namietaným nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím konkurzného súdu vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 6 K 5/2009 a rovnako ani vo vzťahu k preukázaniu výšky uplatnenej škody. V uvedenom „nesprávnom“ právnom závere všeobecných súdov vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu napadnutým uznesením okresného súdu:

6. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

7. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnuté uznesenie okresného súdu bolo predmetom prieskumu v rámci odvolacieho konania na základe odvolania podaného sťažovateľom, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením (bod 4). Pre rozhodnutie ústavného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia základného práva na súdnu ochranu napadnutým uznesením okresného súdu.

8. Keďže proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok (odvolanie), ktorý sťažovateľ aj preukázateľne využil, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona

č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu napadnutým uznesením krajského súdu:

9. V súvislosti s uplatnenou sťažnostnou argumentáciou ústavný súd pripomína, že z jeho postavenia (čl. 124 ústavy) mu neprináleží preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov v rovnakom rozsahu ako to robia všeobecné súdy. Úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sťažovateľa tak nie je prehodnocovať právne závery všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe vlastných myšlienkových konštrukcií za predpokladu, ak nič nenasvedčuje tomu, že by všeobecné súdy zjavne vybočili z priestoru svojho uváženia a v príčinnej súvislosti s tým došlo k excesívnemu porušeniu základného práva na súdnu ochranu.

10. Také pochybenie však ústavný súd v prejednávanej príhode sťažovateľa nezistil.

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je vyjadrený nesúhlas sťažovateľa s právnym záverom krajského súdu (v spojení s okresným súdom) o nesplnení predpokladov prípustnosti obnovy konania, ktorej povolenia sa sťažovateľ domáhal žalobou v zmysle § 397 písm. a) CSP, t. j. že sú tu skutočnosti a dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, a ktoré môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

12. K tomu ústavný súd podotýka, že základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Žaloba na obnovu konania (podobne ako návrh na obnovu konania za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku) ako mimoriadny opravný prostriedok v civilnom sporovom konaní spôsobilý vyvolať zmenu alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia predstavuje zákonom povolenú odchýlku od zásadnej požiadavky, ktorou je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatných rozhodnutí. Žaloba na obnovu konania nie je generálne použiteľná a obnovu konania možno povoliť len vo výnimočných prípadoch. Z tohto dôvodu (s prihliadnutím na princíp právnej istoty ako atribút právneho štátu) zákon vyžaduje splnenie konkrétnych predpokladov na využitie tohto mimoriadneho opravného prostriedku.

13. Konanie o obnove sa pritom člení do dvoch fáz. Prvou z nich je konanie o návrhu na obnovu konania, ktorej výsledkom je buď povolenie obnovy konania, alebo zamietnutie žaloby (predtým návrhu) na obnovu konania. Ešte pred tým, ako bude súd rozhodovať o povolení obnovy konania alebo zamietnutí žaloby na obnovu konania, je oprávnený z dôvodov vymedzených v citovanom § 413 CSP žalobu na obnovu konania bez nariadenia pojednávania uznesením odmietnuť. Právna úprava Civilného sporového poriadku pripúšťa, aby súd bez ďalšieho pojednávania žaloby na obnovu konania túto odmietol v prípade, ak z obsahu žaloby už „na prvý pohľad“ (zjavne) vyplýva, že je nedôvodná (t. j. nie sú dané dôvody na jej podanie v zmysle § 397 CSP). V prípade, že nie sú dané dôvody, pre ktoré by súd mohol žalobu na obnovu konania odmietnuť, rozhodne rozsudkom o tom, či obnovu konania povolí, alebo žalobu na obnovu konania zamietne. Proti takému rozhodnutiu je odvolanie prípustné.

14. Porušenie základného práva na súdnu ochranu spočíva podľa názoru sťažovateľa v spôsobe, akým súdy oboch inštancií vyhodnotili ním predložený nový dôkaz (písomné vyhlásenie svedka z 25. februára 2020) a na základe tohto hodnotenia potom dospeli k záveru o zjavnej nedôvodnosti podanej žaloby na obnovu konania. Sťažovateľ obom konajúcim súdom vytýka nesprávny právny názor, podľa ktorého predložený dôkaz nie je vzhľadom na jeho obsah spôsobilý prívodiť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie. Podstatnú časť svojich námietok prezentovaných v ústavnej sťažnosti však sťažovateľ smeruje do pôvodného konania, ktorého obnovy sa domáha, a tiež do konkurzného konania (vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 K 5/2009).

15. Ústavný súd opakovane vo svojej rozhodovacej činnosti judikuje, že ako nezávislý orgán ochrany ústavnosti nemôže nahrádzať hodnotenie všeobecných súdov, t. j. ich skutkové a právne posúdenie vecí, svojím vlastným a do rámca, v ktorom vykonávajú nezávisle svoju činnosť, zasahuje len v skutočne výnimočných prípadoch. Spravidla je tomu tak v prípade, keď existujú výrazné rozpory medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami alebo keď sú právne závery súdu alebo orgánu verejnej moci v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia meritórneho rozhodnutia nevyplývajú. Ide o prípady svojvoľného hodnotenia dôkazov vykonaného bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu (m. m. I. ÚS 548/2015, IV. ÚS 607/2021). Pokiaľ však všeobecné súdy ústavné garancie obsiahnuté najmä v čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov realizované všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s takým hodnotením sám nestotožňoval (I. ÚS 715/2016, IV. ÚS 459/2021).

16. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sa pritom ústavný súd presvedčil, že konajúce súdy sa dostatočne vyjadrili k dôkazu predloženému sťažovateľom – písomnému svedeckému vyhláseniu z 25. februára 2020, pričom krajský súd dospel k totožnému záveru ako okresný súd, že skutkové okolnosti obsiahnuté v predmetnom vyhlásení nie sú spôsobilé preukázať existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím súdu a vznikom škody, ktorej náhrady sa v pôvodnom konaní sťažovateľ domáhal proti žalovanej. Súčasne tento nový dôkaz nie je spôsobilý preukázať ani výšku uplatňovanej náhrady škody (bod 10 napadnutého uznesenia). V opísaných okolnostiach sa takýto záver konajúcich súdov nejaví ako arbitrárny alebo ústavne neudržateľný, pričom len samotná skutočnosť, že si krajský súd (rovnako ako okresný súd) neosvojil hodnotenie dôkazu a jeho právne posúdenie z pohľadu sťažovateľa nemôže ešte viesť k záveru o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

17. Ku kritike a k nespokojnosti sťažovateľa s posúdením predmetného dôkazu všeobecnými súdmi ústavný súd dodáva, že súd rozhodujúci o žalobe na povolenie obnovy konania nemôže predložené nové dôkazy či skutočnosti len nekriticky prevziať, ale je povinný ich hodnotiť vo vzťahu ku skutočnostiam a k dôkazom, na základe ktorých bol zistený skutkový stav v pôvodnom konaní, a posúdiť relevanciu týchto nových dôkazov a to, či sú spôsobilé tento skutkový stav narušiť. Ak v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov dospeje k záveru, že tomu tak nie je, pričom tento svoj právny záver aj dostatočne a logicky zdôvodní, ústavný súd v takom prípade nenachádza dôvod na svoj kasačný zásah.

18. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že zohľadňujúc predostretú sťažnostnú argumentáciu nevzhliadol v napadnutom uznesení krajského súdu žiadnu kvalifikovanú vadu, ktorá by svedčila o možnom porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 6. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu